

om de Banker og Sparekasser, der havde lidt Tab, begrundedes udtrykkelig med, at man ved Lovforslagets Fremlæggelse og Lovens Givelse vilde bidrage til at skabe Ro og Tillid ude omkring i Landet. Men det Beløb, der alt i alt sluttelig stilledes til Raadighed, blev overordentligt meget mindre end de Beløb, der nu har været Tale om, at Staten skulde ofre. Forholdet var dette, at Statens samlede Garanti til de københavnske Banker, Provinsbankerne og Fredericia Sparekasse efter Loven af 26. Marts 1910 til Slut begrænsedes til 7 Mill. Kr.; og som jeg oplyste i Gaar, mener man endda at kunne klare sig med at udbetale af Statskassen paa hele Garantien ca. 6 Mill. Kr.

Det her foreliggende Forslag kan derimod ikke være begrundet i det, hvorved man begrundede Forslaget om at komme Provinsbankerne til Hjælp i 1908, nemlig, at der nødvendigvis maa skabes Ro blandt Sparerne. Her er Tale om Banker, der er døde, og som ikke mere virker, og overfor hvis Sparere man vil garantere de 85 pCt. af deres Penge. Der skabes efter min Opfattelse ingen Ro eller Sikkerhed ved at yde dette Tilskud. Tværtimod tror jeg, at mange vil være overordentlig betænkelige ved, at Staten indgaar en saadan Forpligtelse, fordi Forholdet nødvendigvis maa blive dette, at kommer der andre Krav af tilsvarende Art, vil det være umuligt for Staten at afvise dem. Dette er min Hovedbetænkelighed. De 5½ Mill. Kr., der her kræves, kan man jo nok overse; men hvad der muligvis kan komme efter, kan man ikke overse, og jeg synes ikke, man har Ret til saaledes at forpligte Staten i et Forhold, der kan have næsten uberegnelige Følger.

Den højtærede Handelsminister sagde, at jeg ikke var blevet imponeret over hans Skøn, men han fjede til, at han vilde dog tro, at det Skøn, der var foretaget over de 7 Banker, hvorom Lovforslaget drejer sig, var rigtigt nok. Den højtærede Handelsminister har misforstaaet mig. Jeg har ingenlunde tvivlet om, at Forholdene i de 7 Banker, der er gaaet konkurs eller er likvideret, er blevet opgjort, og jeg nærer ingen Tvivl om, at Skønnet over deres Tab er rigtigt. Det, jeg har sagt, er, at jeg ikke ganske kunde slutte mig til den højtærede Ministers Udtalelser, som han fremsatte her den 23. Februar ved Fremsættelsen af Lovforslaget, da han erklærer, at han havde Haab om, at de Tab, der var lidt, var afdækket saaledes, at Bunden nu var naaet. Han sagde videre:

„Jeg er berettiget til at fremsætte disse Udtalelser efter de Oplysninger, der foreligger for Handelsministeriet“. Heroverfor var det, jeg sagde, at Skønnet kan man ikke forlade sig paa; det har vi til fulde erfaret ved det Skøn, der var gjort over Landmandsbankens Stilling i Juli i Fjor og i Februar i Aar. Det viste sig, at det Tab, man til at begynde med regnede med, langt blev overstøget, til Trods for at man positivt erklærede overfor Rigsdagen, at man havde foretaget en nøje og indgaaende Prøvelse af samtlige Bankers Forhold. Resultatet blev dog, at Tabet blev mere end det dobbelte af, hvad man først havde regnet med. Det var paa Baggrund af det Skøn, at jeg ikke vilde forlade mig paa, at man nu møder med en Erklæring om, at man skønner, at Bunden er naaet. Det kan ingen vide noget bestemt om. Der findes ingen Mand, der har saa nøje Kendskab til samtlige Banker her i Landet, at han er i Stand til at give Rigsdagen en sikker Udtalelse om, at nu er Bunden naaet, og nu kan vi ikke blive stillet overfor nye Overraskelser.

Den højtærede Handelsminister sagde, at Krisefondens Oprettelse vilde stille store Krav til Bankerne, og han stillede sig, forstod jeg ham ret, noget tvivlende overfor, at man paa retfærdig Maade kunde tilvejebringe en saadan Krisefond og gøre den saa stor, at man kunde forlade sig derpaa. Der er ikke Tvivl om, at Oprettelsen af en Krisefond kan have sine Vanskeligheder. Vanskelighederne kan melde sig allerede derved, at der bliver Tale om at sondre mellem Hovedstadens Banker og Provinsbankerne, eller da navnlig mellem de store Banker og de mindre. Forholdet er jo dette, at skal en Krisefond omfatte Tab i samtlige Banker, ogsaa de største, maa man erkende, at en Fond paa 15—20 Mill. Kr. ikke vil forslaa meget, hvis der indtræder store Pengevanskeligheder. Men paa den anden Side tror jeg ikke, man skal opgive Tanken om at tilvejebringe en Krisefond, saa meget mindre som Bankerne selv indbyrdes har været med til at diskutere Sagen og endogsaa har haft positive Forslag fremme derom og en stor Del af vore Banker har givet Forslaget deres Tilslutning.

Efter den Bankbalance, vi havde her i Bankerne for ultimo Januar 1923, Nationalbanken undtagen, var Forholdet dette, at Balancen var oppe paa 4,4 Milliarder Kr. Deraf er den overvejende Part paa Hovedstadsbankerne; de 2,75 Milliarder er alene paa de 4 Hovedbanker. Hvis man